

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce **A. R.**, zastoupený JUDr. Soňou Průšovou, advokátkou se sídlem Liberec 3, tř. 1. máje 97, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci č. j. 59 Az 502/2003 - 21, ze dne 22. 12. 2004,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovené zástupkyni stěžovatele advokátce JUDr. Soně Průšové se přiznává odměna za zastupování ve výši 2150 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví citovaný rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. U-2395/VL-10-P08-R2-2000, ze dne 6. 11. 2003. Rozhodnutím správního orgánu nebyl stěžovateli udělen azyl v České republice z důvodu nesplnění podmínek uvedených v ustanoveních § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný zároveň ve výroku rozhodnutí rozhodl, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona

o azylu. Krajský soud se ztotožnil se závěry žalovaného, že stěžovatel nebyl v zemi původu pronásledován z důvodů taxativně uvedených v ust. § 12 zákona o azylu. Správní orgán rozhodoval na základě zprávy Ministerstva zahraničí USA o stavu dodržování lidských práv v Kazachstánu za rok 2002 a informací zastupitelského úřadu a Ministerstva zahraničních věcí ČR. Podle soudu byl na základě těchto informací skutečný stav věci zjištěn přesně a úplně. Z aktuálních objektivních zpráv ze země původu stěžovatele rovněž nevyplývá, že by byl tento ohrožen v případě návratu skutečnostmi, které zakládají překážku vycestování ve smyslu ust. § 91 zákona o azylu. Žalobu proto podle ust. § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) jako nedůvodnou zamítl.

V podané kasační stížnosti tvrdí stěžovatel důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť krajský soud podle jeho názoru nesprávně posoudil právní otázku. Ze skutečností, které stěžovatel v azylovém řízení uvedl, je totiž zřejmé, že v případě návratu do země původu by byl vystaven značným těžkostem. Dále stěžovatel tvrdí, že krajský soud neposoudil jeho žádost o sloučení věcí a nařízení jednání, ve které žádal o sloučené řízení proti rozhodnutí OAMP MV ČR. Z doplnění kasační stížnosti ustanovenou advokátkou pak vyplývá, že stěžovatel nesouhlasí se způsobem, kterým soud posoudil jeho námitky ohledně porušení ustanovení správního řádu v řízení před správním orgánem. Soud též nesprávně posoudil otázku existence odůvodněného strachu z pronásledování ve smyslu ust. § 12 zákona o azylu. Stěžovatel nesouhlasí se závěry soudu a správního orgánu, že by jeho potíže v zemi původu spadaly do doby existence SSSR, kdy měl možnost obrátit se o ochranu na orgány státní moci. Odmítá rovněž závěr, že důvodem jeho odchodu byly pouze důvody ekonomické. Sám byl účasten několika incidentů mezi Kazachy a pravoslavnými věřícími a pociťoval tlak na odchod Rusů z Kazachstánu.

Správní orgán ve svém vyjádření ze dne 21. 3. 2005 popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak rozhodnutí ve věci azylu, tak rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Stěžovatel přitom v kasační stížnosti neuvedl nic, co by tato rozhodnutí důvodně zpochybňovalo.

Ze správního spisu zjistil Nejvyšší správní soud následující pro posouzení věci rozhodné skutečnosti: Žádost o udělení azylu na území ČR podal stěžovatel dne 14. 6. 2000. Pohovor k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu byl proveden dne 14. 9. 2000 v p. s. B. B. na žádost stěžovatele v jazyce ruském za přítomnosti tlumočnice. Do ČR stěžovatel přicestoval na počátku roku 1998 po dlouho trvajících problémech, jimž byl v Kazachstánu vystaven v důsledku své národnosti a svého vyznání. Jako Rus byl opakovaně v letech 1985, 1987 nebo 1988 a roce 1991 nebo 1992 napaden etnickými Kazachy. Na milici nic nehlásil, protože věděl, že zde pracují pouze Kazaši, a jen by mu to způsobilo další problémy. Když byly křesťanské svátky, muslimové stáli okolo kostelů, aby vyprovokovali incidenty. K fyzickému napadení však nemohlo dojít, neboť tam vždy stála milice. Od roku 1982 pracoval jako sanitář na psychiatrii, následně jako opravář v garážích, nakonec jako řidič záchranné služby. Tuto práci vykonával do konce roku 1997. Jelikož chtěl již dlouho z Kazachstánu jako muslimského státu odjet, zajistil si přes firmu, která měla kancelář v Praze, dlouhodobý pobyt v Čechách a odjel. V současné době pracuje v Č. L. v P. č. jako dělník. V případě návratu do vlasti je přesvědčen, že by jej Kazaši zabili.

O stěžovatelově žádosti rozhodl žalovaný rozhodnutím č. j. U-2395/VL-10-P08-2000, ze dne 13. 12. 2001 tak, že azyl stěžovateli v České republice z důvodu nesplnění podmínek uvedených v ustanoveních § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu neudělil. Současně rozhodl, že se na něj nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel rozklad, o kterém ministr vnitra rozhodl

rozhodnutím č. j. OAM-1309/AŘ-2002, ze dne 11. 3. 2003 tak, že jej podle ust. § 59 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) zamítl a napadené rozhodnutí o neudělení azylu potvrdil. Citovaná rozhodnutí žalovaného byla následně zrušena rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci č. j. 59 Az 349/2003 - 29, ze dne 29. 9. 2003. Podle krajského soudu správní orgány nedostatečně zhodnotily opodstatněnost obav stěžovatele z pronásledování; nesprávně vycházely při posuzování případu stěžovatele ze zpráv MZV USA o dodržování lidských práv v Kazachstánu za rok 1999 a 2000 a informací MZV ČR za rok 1999, když stěžovatelem popisované incidenty se odehrály v letech 1985 až 1992. Rovněž závěr o tom, že ve stěžovatelem tvrzených skutečnostech nelze spatřovat pronásledování ze strany veřejné moci, jakož i posouzení překážek vycestování se neopírají o dostatek skutkových důvodů.

Nově bylo žalovaným ve věci rozhodnuto rozhodnutím č. j. U-2395/VL-10-P08-R2-2000, ze dne 6. 11. 2003, kterým opět nebyl stěžovateli udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu. Své rozhodnutí opřel žalovaný o názor Vrchního soudu v Praze, zaujatý v rozsudku sp. zn. 7 A 754/2000 - 28, ze dne 30. 10. 2001, jakož i o informace zastupitelského úřadu, podle kterých jsou sice v Kazachstánu do vyšších funkcí dosazováni Kazaši, jedná se však o klanový systém, ve Střední Asii zcela běžný, a nejde tedy o projev národnostní nesnášenlivosti. Ve výkonných pracovních funkcích zůstávají i nadále Rusové, kteří svými znalostmi a zkušenostmi Kazachy převyšují, čehož jsou si tito vědomi. Problémy se získáváním pracovních míst jsou podle uvedených informací velké, způsobeny velmi špatnou ekonomickou situací země a nelze říci, že jedna národnost má větší problémy při získávání zaměstnání než druhá. Co se týče stěžovatelem uváděných potíží národnostních a náboženských správní orgán neshledal, že by tyto dosahovaly takového charakteru, stupně, intenzity a opakovanosti, aby je bylo možno považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Stěžovatel byl fyzicky napaden soukromými osobami, jejichž postoje lze považovat za pronásledování za předpokladu, že je státní orgány podporují a trpí, což ovšem v případě žalobce nebylo prokázáno. Nenahlásil-li stěžovatel útoky na svou osobu policii a tato tak o nich nebyla vůbec informována, není možné vinit ji z jejich trpění, resp. podpory. Nelze podle žalovaného v této souvislosti přehlédnout skutečnost, kterou stěžovatel uvedl v průběhu pohovoru a která se týkala slovních útoků ze strany Kazachů vůči pravoslavným věřícím při návštěvě kostela v období křesťanských svátků. K incidentům tehdy nedošlo z důvodu přítomnosti policie, z čehož je patrné, že bezpečnostní složky v těchto případech pravoslavným věřícím ochranu poskytly. Správní orgán dále poukázal na skutečnost, že potíže, které stěžovatel uvádí, se datují do období let 1985 až 1992 a že do doby svého odchodu ze země původu v roce 1998 již žádné potíže nesdělil. Svůj odchod z Kazachstánu zdůvodnil získáním povolení k pobytu v ČR za účelem zaměstnání, nikoli snahou hledat v jiné zemi ochranu z důvodu svého pronásledování. Závěr správního orgánu o tom, že žadateli nelze udělit azyl, protože nepocituje odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu ust. § 12 zákona o azylu, je nakonec podle žalovaného podpořen i skutečností, že o udělení azylu stěžovatel požádal až v červnu 2000, přičemž na území ČR přicestoval již v lednu 1998. O udělení azylu tak požádal po dvou letech pobytu na území ČR, navíc v době, kdy mu byl odcizen cestovní doklad. Žádost o udělení azylu proto žalovaný posoudil jako účelovou, vedenou snahou o legalizaci pobytu. Správní orgán tak dospěl k závěru, že stěžovatel nesplňuje podmínky ust. § 12, § 13 odst. 1, 2 ani § 14 zákona o azylu a azyl mu tudíž neudělil. O žalobě proti rozhodnutí žalovaného rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, jak bylo uvedeno výše.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že tato není důvodná.

Podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že má cizinec odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu citovaného ustanovení tak zahrnuje jednak aspekt subjektivní v podobě strachu, jako subjektivního stavu myslí, jednak aspekt objektivní, spočívající v tom, že uvedený stav je zapříčiněn objektivní situací - pronásledováním. Podle ust. § 2 odst. 5 zákona o azylu se pak za pronásledování považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje se závěry správního orgánu, že v případě stěžovatele nebyl zjištěn ani subjektivní aspekt konstrukce ust. § 12 zákona o azylu, tj. strach z pronásledování, ani aspekt objektivní, tedy samotná existence pronásledování ve smyslu ust. § 2 odst. 5 zákona o azylu ve vztahu k jeho osobě. Stěžovatel odůvodnil svou žádost tím, že již nechtěl dále žít v muslimském státě a využil proto nabídky dlouhodobého pracovního pobytu v ČR. Z uvedeného lze snad usoudit na nesouhlas stěžovatele se změnami, kterými Kazachstán v současné době prochází, jistě však ne na jeho pocit strachu z pronásledování, ohrožujícího jeho život nebo svobodu. Pro tento závěr hovoří rovněž skutečnost, že stěžovatel v posledních šesti letech žádný útok na svou osobu nezaznamenal a bezprostřední důvod k obavám, které by jej vedly k opuštění země původu, zde tedy evidentně dán nebyl. Závěr správního orgánu, že stěžovatel nepociťuje opodstatněné obavy z pronásledování ve smyslu ust. § 12 zákona o azylu, proto Nejvyšší správní soud posoudil jako důvodný.

Z výpovědi stěžovatele dále vyplývá, že ve vyhrocených situacích (křesťanské svátky), poskytovaly ozbrojené složky pravoslavné populaci ochranu před případnými útoky ze strany obyvatel muslimského vyznání. Nelze tedy hovořit o tom, že by aktivity muslimských sunnitů, vyznačující se nesnášenlivostí vůči pravoslavným věřícím, byly úřady ve státě podporovány či trpěny. S útoky na vlastní osobu se stěžovatel na policii neobrátil v přesvědčení, že by to nemělo smysl. Jak správní orgán správně podotýká, nelze policii vinit z trpění či podpory takových útoků, nebyla-li o nich vůbec zpravena. Z výpovědi stěžovatele dále vyplývá, že posledních šest let žil a pracoval v Kazachstánu bez jakýchkoli nesnází. Stěžovatele osobně se nakonec zřejmě nedotýkalo ani zmiňované dosazování Kazachů do vyšších státních funkcí, resp. neutěšená situace na trhu práce. Stěžovatel v zemi původu práci měl, poslední léta přitom působil jako řidič záchranné služby, měl tedy zaměstnání, které si sám zvolil a o jehož získání usiloval. Rovněž závěr žalovaného, že stěžovateli v zemi původu nehrozí pronásledování, tedy ohrožení života nebo svobody, resp. že zde nebyl vystaven opatřením působícím psychický nátlak nebo jiným obdobným jednáním, která by byla prováděna, podporována či trpěna místními státními úřady, je tak zcela odůvodněný.

Co se týče tvrzeného nesprávného posouzení námitek porušení procesních předpisů žalovaným, ztotožňuje se Nejvyšší správní soud se závěry krajského soudu, že žalovaný se zabýval žádostí stěžovatele odpovědně a svědomitě a vycházel přitom ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci. Rozhodnutí správního orgánu bylo vydáno v souladu s právními předpisy a jeho odůvodnění posoudil Nejvyšší správní soud jako přesvědčivé.

Neobstojí nakonec ani tvrzení stěžovatele, že v případě návratu do země původu by byl vystaven značným těžkostem. Nejvyšší správní soud nezjistil v případě stěžovatele

žádný z důvodů uváděných ust. § 91 zákona o azylu, pro které by na něj bylo lze vztáhnout překážku vycestování.

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem netrpí vadami podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Vzhledem k ust. § 78b odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ustanovené zástupkyni stěžovatele Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za dva úkony právní služby dle ust. § 11 odst. 1 písm. b) a d), § 9 odst. 3 a § 7 § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve výši 2000 Kč a režijní paušál dle ust. § 13 odst. 3 cit. vyhlášky ve výši 150 Kč, celkem tedy 2150 Kč. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese dle ust. § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 1. března 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

